

Adaptační plán dětské skupiny

Jak úspěšné zvládnout proces adaptace na Dětskou skupinu Jabluňka?

Dětská skupina zajišťuje primárně péči o děti ve věku od 2 let až do začátku školní docházky. Adaptační období začíná přijetím dítěte do dětské skupiny, v rámci něhož se dítě seznamuje s fungováním zařízení, jeho prostředím a osvojuje si základní pravidla. Zároveň si také zvyká na odloučení od rodičů.

Délka tohoto období je individuální, nejčastěji se jedná o 4 týdny až 3 měsíce.

Cílem adaptačního procesu je:

- usnadnit dítěti přechod z rodinného prostředí do dětské skupiny,
- budovat pocit bezpečí a důvěry k pečujícím osobám,
- podpořit postupné začlenění dítěte do kolektivu,
- nastavit otevřenou a partnerskou spolupráci s rodiči.

Adaptace probíhá individuálně podle potřeb každého dítěte.

Role pečujících osob:

- respektují věk, dosavadní zkušenosti a aktuální psychický stav dítěte,
- umožní spoluúčast rodiče v počáteční fázi adaptace,
- vytvářejí, klidnou, přátelskou a bezpečnou atmosféru,
- podporují jeho samostatnost a pomáhají zvládat odloučení,
- povzbuzují dítě, posilují jeho sebedůvěru,
- respektují tempo a potřeby dítěte,
- podporují postupné začlenění dítěte do kolektivu,
- průběh adaptace je konzultován s rodiči.

Spolupráce s rodiči:

- Před zahájením samotné adaptace si domluvíme individuální návštěvu rodičů spolu s dítětem. Zde je prostor pro seznámení se s vedoucí dětské skupiny, pro zodpovězení dotazů a pro prohlédnutí si prostor zařízení. Zároveň na schůzku přinese rodič vyplněný Adaptační dotazník.
- Poté si rodič s vedoucí dětské skupiny domluví individuální adaptační plán dle vzájemných časových možností a dle věku dítěte, abychom mu příliš nenarušili jeho denní režim.
- Po ukončení adaptace může proběhnout hodnotící konzultace.

Role rodičů v adaptačním procesu:

- loučení by mělo být krátké, klidné a srozumitelné,
- informují personál o potřebách, návycích a zvyklostech dítěte,
- spolupracují při nastavování individuálního adaptačního plánu,
- pozitivní motivace dítěte, ale bez nutnosti odměny (dárku) za pobyt v dětské skupině,
- umožnění vzít si s sebou oblíbenou hračku pro pocit bezpečí,
- dodržování všech slibů, které dítěti dáme,
- nesnažit se adaptaci urychlit,
- vyvarování se výhrůžek typu: „Počkej, až budeš chodit do skupinky/školky!“ „Jestli budeš zlobit, půjdeš do školky!“ – děti by se obávaly docházky předem,
- zaměřit se na rozvoj sebeobsluhy dítěte (používat WC, držet lžiči, najíst se a pít z hrnečku, s pomocí se obléknout, obout si boty...).

Orientační plán adaptace:

Časové období pro adaptaci je pro každé dítě zcela individuální a mělo by vycházet především z potřeb dítěte. Pokud se u dítěte objeví velké adaptační problémy, budeme hledat společné individuální řešení v zájmu dítěte.

Seznamování (1.– 3. den)

- pobyt dítěte 1 - 2h
- možnost přítomnosti rodiče ve skupině,
- seznámení s prostředím, hračkami a pečujícími osobami,
- volná hra, krátké zapojení do programu.

Postupné odloučení (4.–5. den)

- pobyt dítěte 2–4 hodiny,
- krátké odloučení od rodiče (např. 30–60 minut),
- zapojení do ranního kruhu a řízených aktivit,
- posílení vztahu s pečující osobou.

2.– 4. týden

- pobyt dle běžného režimu (včetně oběda),
- postupné zapojení do celého programu dne,
- individuální podpora při náročnějších situacích (usínání, odloučení)

5. týden a více

- přetrvávající podpora ze strany pečujících osob
- vyhodnocení adaptačního procesu a nastavení případných individuálních postupů

Doporučení pro adaptaci dítěte od 2 do 3 let

- Dítě je v této věkové kategorii již více všestranně vyspělé, má adekvátně rozvinuté myšlení a řečové schopnosti, a proto probíhá adaptace formou postupného zapojování do běžných činností a aktivit, vysvětlováním a zdokonalováním samostatných činností.
- Děti ve skupině vedeme ke vzájemné pomoci a respektu a dopomáháme se sebeobslužnými činnostmi.
- Dokáže se zapojit do hry, učí se nápodobou, pozorováním, zkouší nové aktivity.
- Vhodné je volit partnerský přístup a dát mu pocit kompetence-zalít květiny, nachystat stůl na jídlo, přinést nějakou pomůcku, apod.
- Jeden z nejdůležitějších úkolů dobré adaptace v tomto období je spolupracovat s rodiči při zdravém „vymezování si“ vlastní osobnosti dítěte a hranic dospělých.

Doporučení pro adaptaci dítěte od 3 do 5 let

- Při adaptaci dětí tohoto věku vycházíme z toho, že mohou být reakce výraznější a mohou být v projevech více skryté.
- Děti v tomto věku bývají velmi činorodé, aktivní, iniciativní, zvědavé, mají spoustu energie, rády napodobují druhé.
- Postupně dítě zapojujeme formou hry do nejrůznějších výchovných aktivit, učíme je společenským pravidlům a vzájemné spolupráci.
- Reakce na stresovou situaci může mít velmi pestrou podobu a vnitřní tenzi nemusí dávat najevo pouze pláčem či straněním se.
- Typický egocentrismus, bohatá fantazie.
- Dítě již zvládá schopnost manipulace s druhými. Zvláště v komunikaci s rodiči a dalšími dospělými si brzy osvojí mechanismy, jak některými projevy v chování může docílit svého.

Doporučení pro adaptaci dětí ve věku od 6 do 7 let

- Děti v tomto věku bývají zvědavé, aktivní, chtějí být samostatné a rády se zapojují do činností, ve kterých mohou uplatnit své schopnosti a získat uznání od dospělých i vrstevníků.
- Postupně dítě zapojujeme do společných aktivit a her, které podporují spolupráci, komunikaci a schopnost respektovat pravidla skupiny.
- Reakce na stresovou nebo novou situaci mohou být méně nápadné než u mladších dětí – mohou se projevovat například zvýšenou citlivostí, nejistotou, uzavřeností nebo naopak nadměrnou aktivitou.
- Děti si více uvědomují vztahy mezi vrstevníky a mají silnou potřebu být přijaty kolektivem. Podporujeme proto pozitivní sociální vztahy, spolupráci a vzájemný respekt.
- V tomto období se rozvíjí schopnost samostatného řešení problémů a zvládání jednoduchých konfliktů, proto je vhodné děti vést k domluvě, ohleduplnosti a respektování potřeb druhých.
- Dítě již dokáže lépe vyjadřovat své pocity, názory a potřeby, proto mu poskytujeme prostor pro komunikaci a podporujeme jeho sebevědomí a pocit jistoty v novém prostředí.

Kdykoliv budou rodiče potřebovat, stačí kontaktovat pečující osoby a to osobně, telefonicky či emailem. Následovat může schůzka na které probereme Vaše obavy a potřeby Vašich dětí. Adaptační proces je náročný nejen pro dítě samotné, ale i pro rodiče, kteří mohou prožívat různé obavy. Neváhejte proto být s námi v kontaktu a kdykoliv se zeptat na to, co Vás zajímá.

Tento adaptační plán je součástí vnitřních pravidel dětské skupiny a je závazný pro všechny pečující osoby.

Rodičům dále doporučujeme k prostudování materiál, který vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí s názvem ADAPTAČNÍ PROGRAM PRO DĚTI V DĚTSKÉ SKUPINĚ S AKCENTEM NA VĚKOVÁ A VÝVOJOVÁ SPECIFIKA. Dostupný je buď na webových stránkách ministerstva, nebo v tištěné podobě na vyžádání u vedoucí pečující osoby.

ADAPTAČNÍ DOTAZNÍK

(podklad pro adaptační plán dítěte)

1. Identifikační údaje

- Název dětské skupiny: DS Jablůňka
 - Jméno a příjmení dítěte:
 - Datum narození dítěte:
 - Jméno zákonného zástupce:
 - Datum vyplnění:
-

2. Dosavadní zkušenosti dítěte

1. Navštěvovalo dítě jiné kolektivní zařízení?
☐ ano ☐ ne
Pokud ano, uveďte jaké a v jakém rozsahu:
 2. Jak dítě obvykle reaguje na nové prostředí a osoby?
☐ bez obtíží ☐ s mírnými obtížemi ☐ s výraznými obtížemi
 3. Má dítě zkušenost s odloučením od rodiče?
☐ ano ☐ ne
Pokud ano, v jakých situacích:
-

3. Emoční a sociální potřeby dítěte

1. Jakým způsobem se dítě uklidňuje v náročných situacích?
(např. objetí, plyšová hračka, slovní ujištění)
2. Má dítě oblíbený předmět, který mu dodává pocit jistoty?
☐ ano ☐ ne
Pokud ano, uveďte:

3. Jak dítě reaguje na cizí dospělé osoby?

☐ otevřeně ☐ zdrženlivě ☐ úzkostně

4. Denní režim dítěte

1. Spánek (čas, zvyklosti):

2. Stravování (zvyklosti, omezení, alergie):

3. Hygienické návyky (pleny / nočník / WC):

5. Zdravotní a specifické potřeby

1. Má dítě dlouhodobé zdravotní obtíže nebo omezení?

☐ ano ☐ ne

Pokud ano, uveďte:

2. Je dítě v péči odborníka (logoped, psycholog apod.)?

☐ ano ☐ ne

6. Očekávání rodiče

1. Jaká jsou Vaše očekávání od adaptačního období?

2. Jste v adaptačním období dostupní (telefonicky / osobně)?

☐ ano ☐ ne

7. Poznámky pečující osoby (vyplňuje dětská skupina)

- Shrnutí klíčových informací:
- Doporučení pro adaptační plán:

